

Statens vegvesen

Satsing på sykkeltrafikk -

Oppsummering av spørsmål til medlemmer i Sykkelbynettverket 2007

RAPPORT

Utbyggingsavdelingen

nr: 2008/12

Sykkelby

Vegdirektoratet
Utbyggingsavdelingen
Miljøseksjonen
Dato: 2008-09-10

Forord

I forbindelse med Nasjonal transportplan 2006 – 2015 ble det utarbeidet en egen *Nasjonal sykkelstrategi* som formulerer mål og strategi for å oppnå økt satsning på sykkel i norske byer og tettsteder. I strategien fokuseres det spesielt på utvikling av et *nettverk av Sykkelbyer* som virkemiddel for å oppnå økt satsning på sykkeltrafikk.

Sykkelbynettverket er et faglig nettverk som skal bistå byer og tettsteder med kunnskap, kompetanse og virkemidler vedrørende tilrettelegging for sykkeltrafikk. Nettverket ble etablert i 2005 og har etablert informasjonskanaler (nettstedet www.sykkelby.no, nyhetsbrev), gjennomført kurs med fokus på planlegging samt arrangert studieturer.

Sykkelbynettverket har 62 medlemmer; 51 kommuner, 6 fylkeskommuner og 5 regioner i Statens vegvesen

Sykkelbynettverket foretar årlig en undersøkelse blant medlemmene for å registrere utviklingen i satsing på sykkeltrafikk. Dette er tredje året undersøkelsen foretas. Rapporten blir mer og mer verdifull i årene som kommer, ved at datamaterialet stadig utvides.

Takk til kommunene som har deltatt!

Rundspørringen er utarbeidet av Olav Kasin (Syklistenes Landsforening, SLF), og denne rapporten er omarbeidet og skrevet av Håvard Vikheim (SLF). Kontaktperson i Statens Vegvesens Vegdirektoratet er Hege Herheim Tassell.

Oslo, september 2008

Sidsel Kålås
Seksjonsleder
Miljøseksjonen
Utbyggingsavdelingen
Statens vegvesen Vegdirektoratet

Innhold

Forord.....	2
Innledning.....	4
Resultater.....	5
1. Mål sykkelsatsningen i kommunene.....	5
2. Planer.....	6
3. Tiltak.....	7
4. Samarbeid / organisering.....	9
5. Prioriteringer.....	10
Vurdering.....	10

Innledning

Hensikten med en undersøkelse blant medlemmene i Sykkelbynettverket er å:

- Få mer informasjon om hva kommunene har gjennomført mht. sykkeltiltak
- Gi et godt grunnlag for valg av aktiviteter det kan være hensiktsmessig å satse på i Sykkelbynettverket
- Gi medlemmene innspill om muligheter vedrørende sykkelsatsningen

Resultatene av undersøkelsen gir informasjon om medlemmenes sykkelsatsing, og vil gi muligheten til å vise utviklingstrekk på en del nøkkelområder.

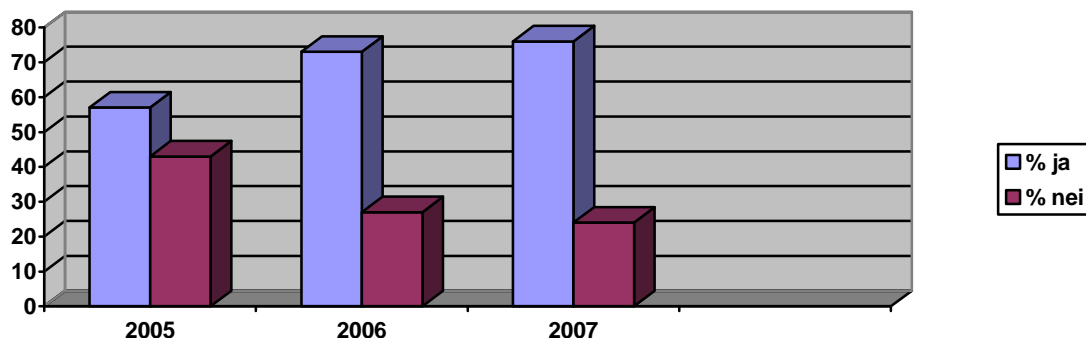
I år svarte 29 kommuner, en nedgang fra de tidligere år. I 2005 var det totalt 45 som svarte, mens det i 2006 var 44. Ingen av fylkeskommunene svarte.

Fordi antallet respondenter endres fra år til år er det gjort en endring i fremstillingen av data på diagrammene ved å angi andel av svar i prosent. Dette vil gi et bedre bilde av utviklingen enn antall respondenter.

Resultater

1. Mål sykkelsatsningen i kommunene

a) Har kommunen formulert noen mål knyttet til økning i sykkeltrafikken?

Figur 1. Andel av respondenter i prosent

To tredeler av kommunene har satt mål for økning i sykkeltrafikken, noe som tilsvarer resultatene fra i fjor. Det ser ut til at det er en positiv trend her, som foreløpig holder seg.

Fremdeles mangler del kommuner kunnskap om hvor stor sykkelandelen er i kommunen. Derfor blir tallfestede mål, slik som 50 % økning i sykkelbyene, lite presist. Det bør være et økt fokus på å få etablert bedre rutiner for innhenting av data om innbyggernes reisevaner. Dette er et verktøy som vil høyne presisjonsnivået.

Kommunene opererer både med og uten tidsrammer, og med og uten tallfestede mål. Lite endring å spore fra tidligere undersøkelser.

b) I hvilken sammenheng (planer, strategier) er disse målene eventuelt beskrevet?

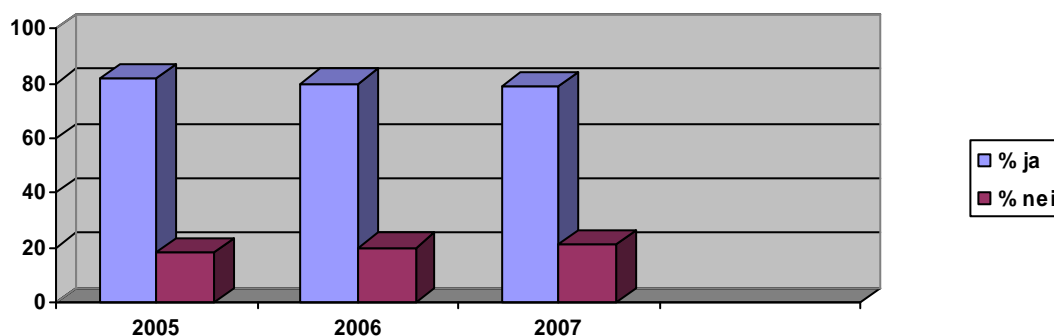
Mål om økt sykkelandel er nedfelt i en rekke forskjellige dokumenter. De kommunene som svarer ja på om de har mål for økning i sykkeltrafikken, svarer at mål er formulert i:

- kommuneplan
- kommunedelplan
- samferdselsstrategi
- miljøplan
- byplaner
- sykkelplaner/sykkelstrategier
- sentrumsplaner
- trafikksikkerhetsplaner

I enkelte sammenhenger er det litt uklart hvor i planhierarkiet disse planene ligger, med unntak av de som åpenbart er en del av kommuneplan (kommuneplan eller kommunedelplan). For øvrig nevnes her også Nasjonal transportplan (NTP) som plandokument.

2. Planer

c) Har kommunen utarbeidet planer for videre utbygging av sykkelvegnettet?

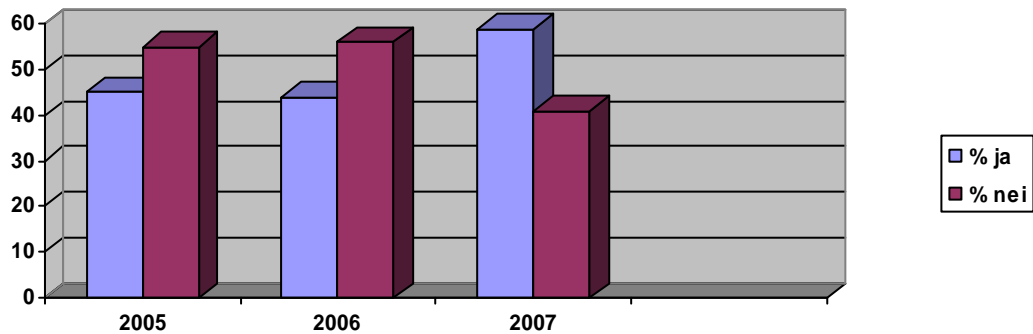
Figur 2. Andel av respondenter i prosent

Figur 2 viser at et klart flertall av kommunene har utviklet et plangrunnlag for videre utbygging av sykkelvegnettet. Utviklingen er stabil.

d) I tilfelle, hva er hovedtrekkene i disse planene?

Utbygging av sammenhengende nett trekkes frem som det klart viktigste tiltaket i planene, og nevnes av nær sagt alle kommunene. I tillegg nevnes mer generelle utbygginger av eksisterende nett. Sykkelveginspeksjoner, sykkelparkeringer, fartsreducerende tiltak, økt fremkommelighet og bedre skilting er andre ting som trekkes frem.

e) Er det utarbeidet en gjennomføringsplan / investeringsplan for tiltakene?

Figur 3. Andel av respondenter i prosent

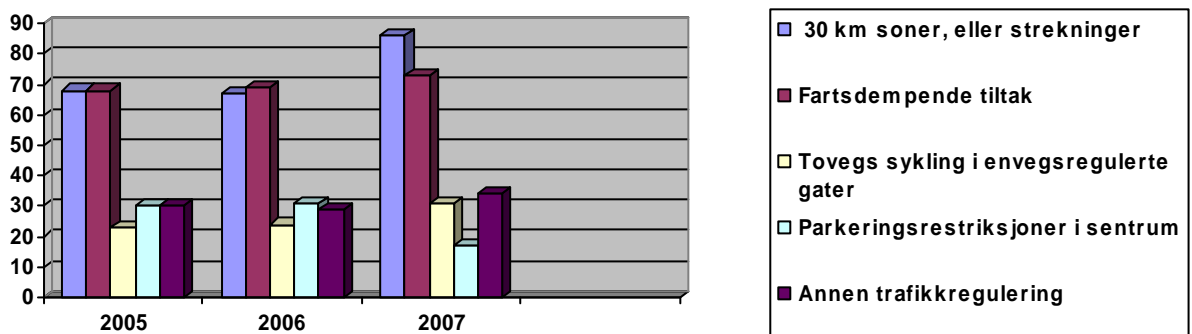
Det ønskelig å kartlegge forholdet med plankapasitet, planer og investeringer. I år er dette et av de stedene hvor det er mest bevegelse, i positiv retning. Tidligere år er det antatt at det er på grunn av at kommunene er i en oppstartfase at utviklingen har vært statisk. Det ser nå ut til at flere planer faktisk har blitt vedtatt, og at antagelsene har vist seg å stemme.

f) Hvis ja, i hvilken sammenheng er denne beskrevet?

Her nevnes NTP, lokale planer/program (Bergensprogrammet), økonomiplan, trafiksikkerhetsplan, investeringsplan, hovedplan for sammenhengende sykkelvegnett, handlingsplaner, sykkelplaner, transportplaner. Det nevnes også at det kommer opp som grunnlag i arbeidet med kommunens budsjett.

3. Tiltak

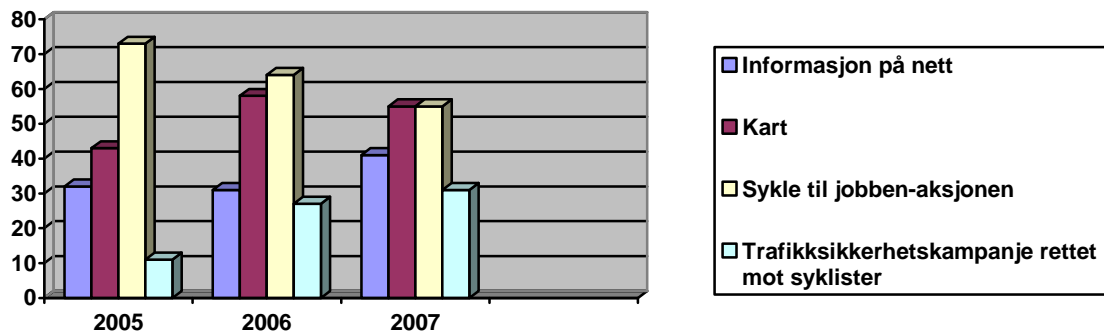
g) I tillegg til utbygging av sykkelvegnett – vurderes øvrige tiltak for sykkeltrafikk?

Figur 4.

Flere kommuner vurderer å innføre 30-km soner.. Færre vurderer parkeringsrestriksjoner i sentrum som et tiltak.

h) Er det satt i gang informasjonstiltak rettet mot sykling og syklister i kommunen?

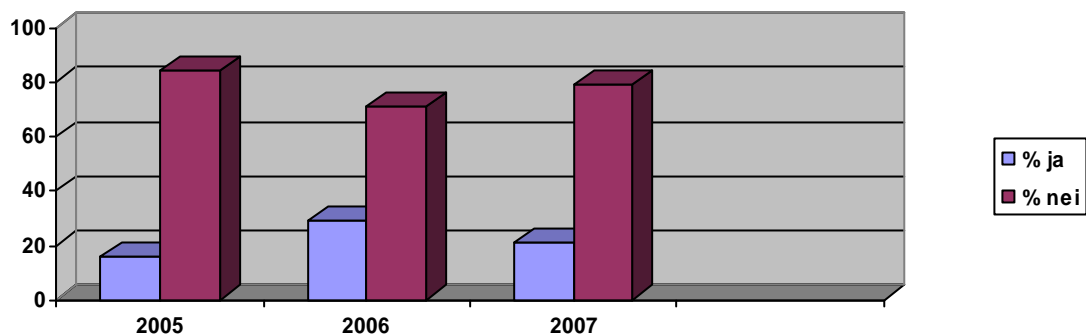
Figur 5.

Deltakelse i sykle til jobben-aksjonen er synkende, det nevnes at det ble innført deltakeravgift i 2007.

Andre informasjonstiltak:

Noen kommuner lager brosjyrer og noen har stands på by-torget i forbindelse med europeisk mobilitetsuke. Andre arrangerer lokale varianter av "Sykle til jobben-aksjonen". Noen bruker lokalavisen aktivt i informasjonsarbeide, og det arrangeres sykkelritt og konkurranser.

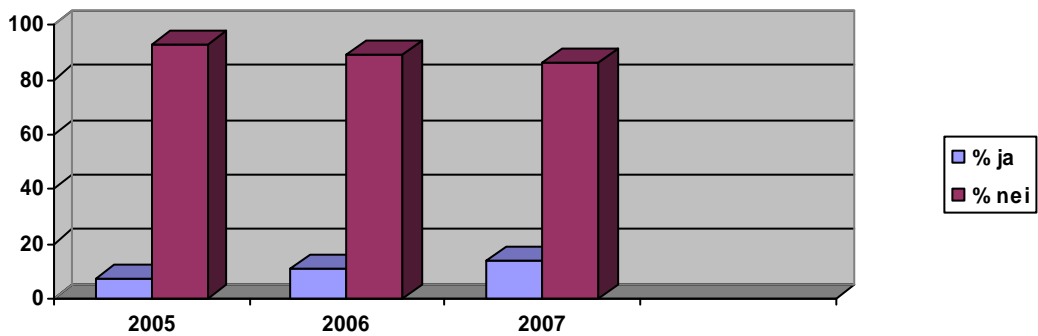
i) Er det opprettet egne ordninger for tilbakemelding fra brukere vedrørende feil og mangler ved sykkelvegnettet?

Figur 6.

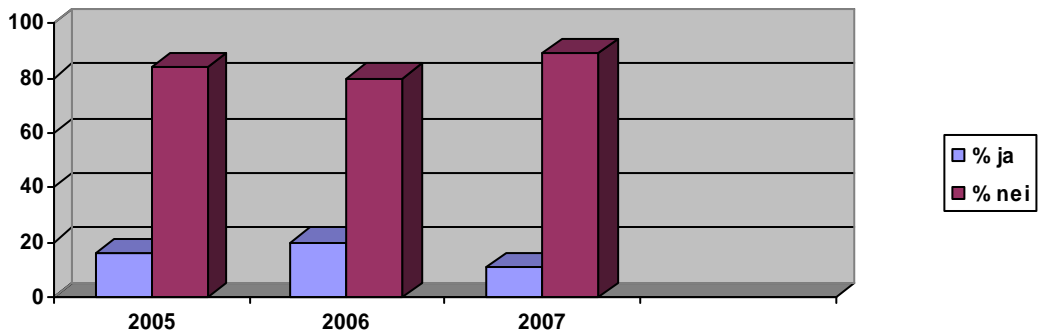

j) Er det opprettet noen form for brukerforum vedrørende sykling?

Figur 7.

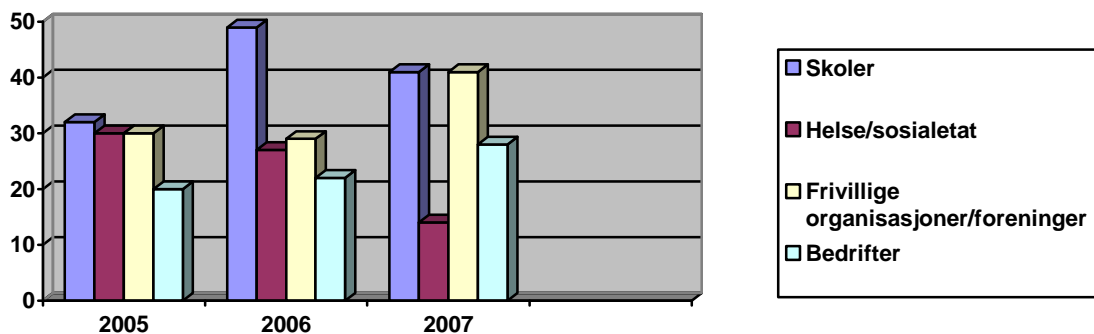
k) Er det utarbeidet noen plan/strategi for kompetanseheving av personell vedrørende kommunens sykkelsatsning?

Figur 8.

4. Samarbeid / organisering

l) Samarbeides det med andre aktører i kommunen med hensyn til å fremme sykling?

Figur 9.

Det er en nedgang i samarbeidet med skolene, og økning i samarbeid med organisasjoner/foreninger.

5. Prioriteringer

m) Hva vil kommunen vektlegge av tiltak den nærmeste fremtid for satsning på sykling som transportform?

Behovene til de forskjellige kommunene er forskjellige, noe som gjenspeiles i svarene. Noen har kommet lenger enn andre, og andre igjen prioriterer forskjellige tiltak. Likevel er fortsatt utbygging av sykkelvegnettet og opprettholde fokus på sammenhengende nett, viktig for de fleste. Flere sykkelparkeringsplasser og bedre skilting er også viktig. Flere ønsker å foreta sykkelteillinger, og det er et visst fokus på kompetanseheving i forhold til planlegging. Generelt kan man si at fysisk tilrettelegging er mest utbredt som satsingsområde.

n) Er det noen øvrige forhold vedrørende kommunens sykkelsatsning som bør nevnes?

Det er mer fokus på å dra med seg flere støttespillere, særlig bedrifter. Det legges en del vekt på trafikksikkerhet, særlig i forbindelse med skoler. Man utvider konseptet "Sykle til jobben-aksjonen" til å gjelde andre arenaer: sykle til trening, kamp osv. Det fremkommer også ønsker om at staten og fylkeskommunene tar en større del av utgiftene til bygging og vedlikehold av veger.

Vurdering

Det er for tidlig å se klare tendenser når det gjelder eventuelle endringer i kommunenes vektlegging av de forskjellige tiltakene når det kommer til målet om en økning i sykkeltiltak. Årets undersøkelse gir langt på vei de samme svar som de forrige års svar, forskjellene er delvis marginale.

Siden det var et mindre antall som svarte i år, blir det vanskelig å trekke bastante konklusjoner, selv om de kommunene som svarte stort sett også har svart i de foregående år. Det er rimelig å anta at det er de kommunene som har satset mest på sykkelplanlegging som svarer, noe som kan gi et skjevt bilde på resultatene.

Mål og planer

I det første spørsmålet oppgir et flertall at de har formulerte mål for en økning i sykkeltrafikken, men kun et fåtall har tallfestede mål. Derimot er tendensen til å tallfeste målene fremdeles økende.

Sykelbynettverket bør fortsette å fokusere på planer og planlegging, både på overordnet nivå (mål, strategi) og detaljert nivå (hvilke tiltak, hvordan gjennomføre).

På spørsmålet om gjennomføringsplaner/investeringsplaner, kommer det frem at kommunene viser til svært ulike deler av et planverk/planstruktur. Det spenner fra NTP til tiltaksplaner hos teknisk drift.

Antakelig indikerer dette for Sykkelnettverket at en ved fokus på planlegging må ta høyde for store variasjoner i lokale planstrukturer. Dette skyldes høyst sannsynlig lokale forhold.

Tiltak

Under tiltak har vi spurt om trafikale tiltak som skal ivareta spesielle hensyn for syklister (fartsregulering, tillate tovegs sykling i envegsregulerte gater, parkeringspolitikk), informasjonstiltak, drift og vedlikehold, medvirkning, kompetanseutvikling og samarbeid med andre aktører.

Tilbakemeldingen i år samsvarer i stor grad med tidligere rundspøringer.

- et flertall vurderer fartsdempende tiltak som en del av sykkelsatsningen, og flere vurderer innføring av 30-km soner.
- medvirkning (brukerforum) er foreløpig ikke en anvendt arbeidsform i sykkelsatsningen, ei heller egne ordninger for tilbakemelding fra brukere vedrørende feil og mangler ved sykkelvegnettet.
- kommunene vurderer i liten grad å igangsette spesielle tiltak for å heve kompetansen til ansatte som kan/skal arbeide med sykkel.

Kompetanseheving i kommunene bør derfor være et stadig satsingsområde for sykkelnettverket i tiden fremover. Sykkelnettverket bør fortsette å tilby kurs for medlemmene, særlig i sammenhengende nett, hvor fokus synes å være størst.

Prioriteringer og øvrige tilbakemeldinger

Kommunene har/vil starte i svært forskjellige ender og på forskjellige nivåer i sykkelsatsningen. Fremdriften kunne vært bedre, men økningen i målsettinger er positiv. Det antas å være av betydning for sykkelnettverket at en økt satsing på de tema som kommunene er opptatt av, vil føre til at flere kommuner finner det interessant å være med i nettverket.

Sykkelnettverket har økt kapasiteten på sekretariatssiden, noe som ventes å gi en positiv effekt for medlemmene.

Statens vegvesen

Statens vegvesen Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
N - 0033 Oslo
Tlf. (+47 915) 02030
E-post: vdpubl@vegvesen.no

ISSN 1890-2472